

Kako su ovih dana šanse za odlazak na godišnji odmor na obalu nekog toplog mora jako male, iskoristimo vreme za čitanje i pisanje.

U ovom broju na samom početku je vrlo ozbiljan tekst našeg brata D.I. napisan za učešće na međunarodnoj masonskoj konferenciji "Inicijajski susreti". Pravo referentno razmatranje najvažnijih pojmova koji čine duhovnost Škotskog Reda, priređeno na vrhunski način.

Zatim sledi mnogo manje ozbiljna ali zato provokativna priča koja na svoj način objašnjava odakle potiču razlike među ljudima i kako smo kao čovečanstvo dospeli do situacije u kojoj se nalazimo danas.

Tu je i jako lep tekst o muzici iza kojeg se krije jedan lekar iz Niša.

Na kraju vrlo inspirativna razmišljanja brata iz lože "Sloboda", povezana sa njegovim utiscima i doživljajem inicijacije.

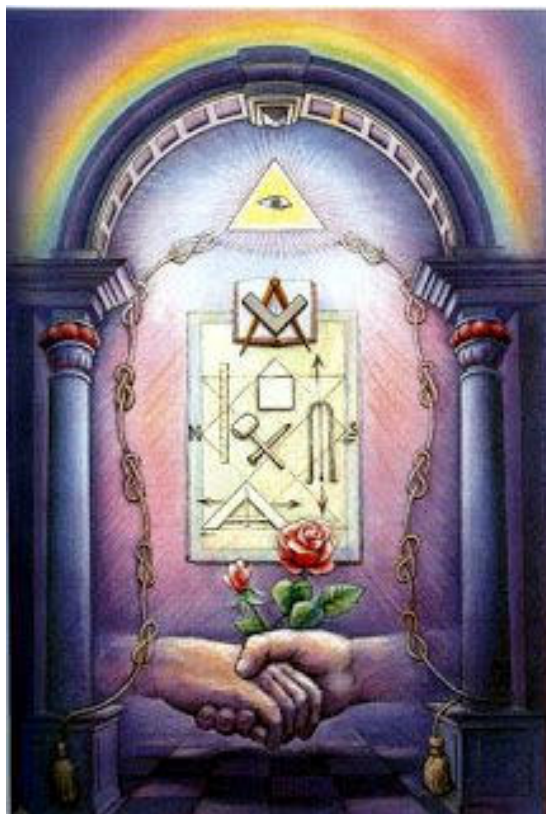
Broj 44, Godina X, 06 jul 2020 godine

Sadržaj:

Duhovnost drevnog i prihvaćenog Škotskog Reda (La Spiritualite du AASR).....	2
Veza između palog anđela i sina udovice	9
Muzika u masoneriji	14
Prvi put.....	17

DUHOVNOST DREVNOG I PRIHVAĆENOG ŠKOTSKOG REDA

(La Spiritualite du AASR)

I) Uvod

„Country road take me home

To the place I belong.“(1)

Duhovnost ili traganje za svojom krajnjom i nedeljivom suštinom, za samim početkom, osnovom ili „božjom česticom“ u nama samima, može se simbolički uporediti sa povratkom u svoj prvobitni zavičaj i rodnu kuću. Putevi kretanja ili metode rada i duhovne škole imaju taj zadatak da nam ukažu na

moguće pristupe u tom našem ličnom tragalaštvu, te da nas usmeravaju i dovedu do samog praga „rodne kuće“. Nadalje važi ona Krišnamurtijeva izreka: „Istina je zemlja do koje nema utabane staze“. Tu, na samome pragu, završava se do tada korisna funkcija pristupa, metoda, škole ili učitelja, i dalje je na samome pojedincu da otvori vrata i stupi u taj sveti prostor. Na ispitu su njegova istinska volja, odlučnost, kao i potpuna otvorenost da se suoči sa novim i nepoznatim dimenzijama sopstvene prirode i postojanja. Nagrada za taj put i ispoljenu istrajnost, kako nam svedoče zapisi prosvetljenih i ostvarenih pojedinaca, vredna je svakog napora i ispoljenog truda, sa kojim smo se na tom putu suočavali.

II) Šta je duhovnost ?

Ne postoji jedna univerzalna definicija duhovnosti, te stoga ima mogućnosti za više, i to različitih pristupa ovoj temi. U osnovi, tiče se čovekove povezanosti sa nečim većim od nas samih, kao i našeg traganja za samim smislom svog postojanja i života uopšte. Odražava čovekovu težnju za spoznajom i vezom sa svojom prvobitnom formom. U religijama je to ideja Boga, onako kako je predstavljena u svetim tekstovima. Na samom početku Obreda DPŠR, koji je ovde predmet našeg razmatranja, stoji: „osnova definicija cilja izvođenja celokupnog rituala“ jeste „sedinjavanje Mikrokosmosa s Makrokosmosom, budući da je Mikrokosmos izvanredno tačno predstavljen Makrokosmos.“ Dakle, jasno se potencira ideja, uverenje, ili ako hoćemo: najdublja Istina, da je čovek, pojedinac, ključ celokupnog Univerzuma, te u tom smislu treba razumeti i osnovnu poruku koja sledi na samoj Incijaciji: „Spoznaj samoga sebe“.

Dick Hontman, profesor Sociologije kulture, ukazuje na to da je „Moderna duhovnost mešavina humanističke psihologije, mističnih i ezoteričnih tradicija i istočnih religija“. (2). Namerno potenciram ovu definiciju, zbog toga što u Obredu (3) DPŠR možemo lako uočiti sve ove aspekte duhovnosti: psihološke, ezoterijske i religiozne, o čemu će dalje biti detaljnije reči u ovom tekstu.

Za naše razmatranje ove teme, takođe, smatram da je zanimljiva i definicija Waaiman Kees-a: „Duhovnost (Spiritualnost) se odnosi na proces ponovnog formiranja ličnosti, to jest proces reformacije ličnosti.“(4). Ova definicija nas dovodi direktno u samo predvorje Hrama („Sobu izgubljenih koraka“) Drevnog i Prihvaćenog Škotskog Obreda , odnosno na boravak i pripremu kandidata za Incijaciju, neposredno pre uvođenja u Hram. U polumračnoj prostoriji, pored ostalih simbola i slika, dominira stari alhemijski natpis V.I.T.R.I.O.L., u prevodu: „Spusti se, zahvaljujući svom pročišćenom umu, do najdubljeg sloja sebe samoga, i pronađi kamen temeljac na kome ćeš izgraditi novu ličnost.“ Dakle, već na početku svog

masonskog putovanja, kandidat se usmerava na put i zadatak dublje spoznaje samoga sebe, svoje svrhe i smisla, a onda i zadatka i dužnosti „gradnje“, koji iz toga dalje proističe. Mogli bismo da kažemo da se duhovnost bavi ključnim pitanjima o životu i njegovom smislu, kao što su: „Ko sam ja?“, „Odakle sam došao?“ i „Kuda idem?“. No, kada već pominjemo samu pripremu i „Sobu izgubljenih koraka“ da odmah pomenemo i još neke slike, predmeta i aktivnosti kandidata, jer imaju važnu duhovnu simboliku. To su: sveća (svetlost), petao (budnost i istrajnost), ogledalo (preispitivanje), peščani sat i lobanja (odnos prema vremenu, kao najvažnijem čovekovom resursu), alatka kosa i ljudske suze (neizbežnost ovozemaljskog, fizičkog, kraja, limiti MEST (5) univerzuma), pisanje oporuka (kompetentnost, sposobnost), i dr.

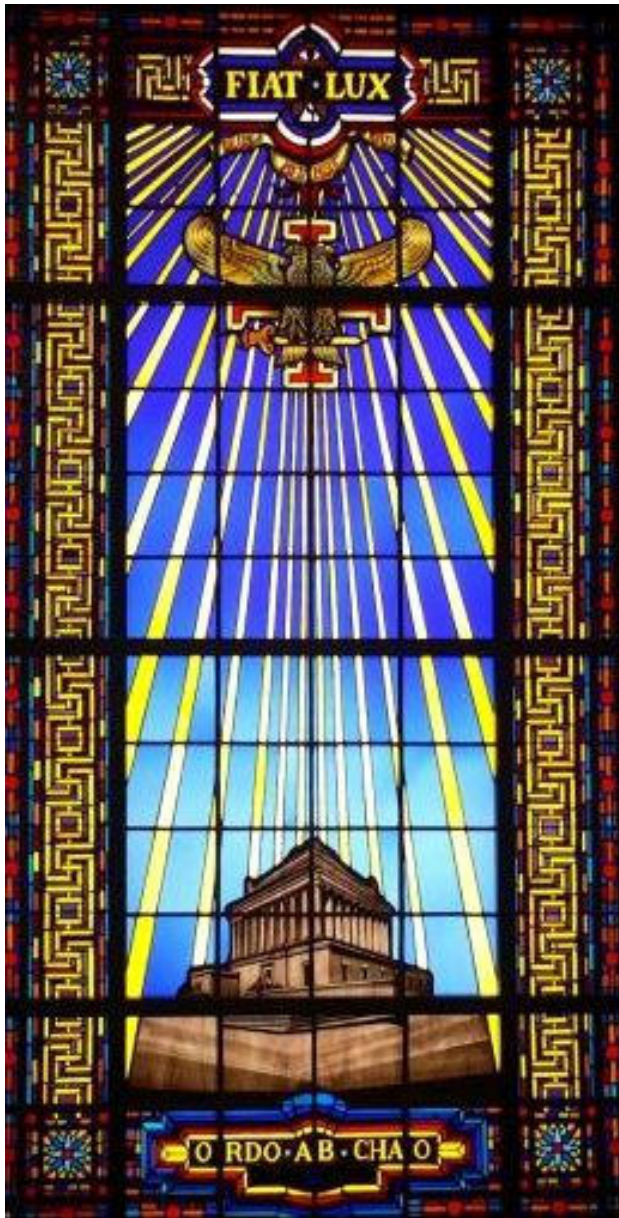
Na kraju, radi upotpunjavanja jedne opšte slike i naše bolje pripreme za dalje razmatranje duhovnosti unutar prakse DPŠR, da pomenemo i nemačkog filozofa, poznatog ateistu Artura Šopenhauera, koji duhovnost definiše kao: poniranje u samoga sebe (Self-transcendence) i prepoznavanje čovekove individualne povezanosti s drugim ljudima, kao ključ za etičan odnos u životu.

III) Ključne reči u DPŠR.

Da bismo mogli da se upustimo u pokušaj razmatranja i tumačenja simbolizma u Obredu DPŠR, neophodno je da razumemo značenje ključnih reči s kojima se u njemu susrećemo.

1. Hram

Često korišćena reč koja takođe ima više značenja. Da pomenemo samo dva: kao „osvećen prostor“, ložu, prostoriju, u kojoj se –odvija Obred (a.), i kao podsećanje na Solomonov hram (b.), kao jedan od najznačajnijih slobodno- zidarskih simbola, s kojima se srećemo na III stepenu majstora i naročito na višim filozofskim stepenima.

2. BIBLIJA

Kada je reč o Bibliji, treba praviti razliku između „crkvene“ Biblije i masonske Knjige svetih zakona. U čemu je razlika? U masonskoj Bibliji, ili Knjizi svetih zakona, na početku se nalazi tekst o istoriji datih tekstova, u kojima su iznete brojne naučne činjenice, teškoće i nedoumice koje su u vezi s njihovim nastajanjem, odabiranjem, prevodenjem i drugim, što je sve imalo uticaja na njihovu celovitost, originalnost i autentičnost. Stoga, s obzirom na masonski pristup, koji baštini stare i proverene principe operative prakse: jednostavnost, praktičnost, proverljivost i druge attribute koje neki

građevinski materijal i proces gradnje treba da udovolji, u cilju podizanja stabilne građevine, tekstu Biblije koji je stigao do nas, ne pristupa se sa stavom VERE, već se na njene stranice stavlja ugaonik i šestar, kao alati i simboli provere, merenja i davanja sebi slobode tumačenja, ne podcenjujući i ne umanjujući, pri tome, njen značaj. Uostalom, u svakoj ozbiljnoj i ne dogmatskoj duhovnoj praksi, tumačenju svetih tekstova se prilazi s pozicije ličnog iskustva i doživljaja.

3. Veliki Neimar Svemira

Kao što smo već rekli u prethodnoj stavci o Bibliji, u operativnoj masoneriji, stabilne i trajne građevine ne podižu se kao „kule od karata“ već od čvrstog i postojanog materijala, ranije najčešće kamena, a danas od betona i gvožđa. Gledano s te krajnje realne i pragmatične zanatske tačke gledišta, religijski termin Boga jeste previše apstraktan i zahtevan pojam za praktične delatnike. Na drugoj strani, svedoci smo očigledne stvarnosti za svakoga od nas, da u nama, kao pojedincima, postoji svesnost, kao i da postoji vidljivi spoljašnji svet, MEST univerzum, u čijoj je, u samoj biti postojanja, evidentno prisustvo nekave sile (energije), inteligencije, estetike ... Čak, nije potrebno da se u sve to veruje, jer nam je to očigledno u svakom trenutku. I, opet posmatrano sa aspekta operativnih majstora zidara, kao što svaka građevina ima svog arhitektu, tako se i čitav Univerzum sagledava kao jedna velika gradnja čijeg su nevidljivog Tvorca, naši prethodnici u Zanatu, imenovali kao Veliki Neimar Svemira.

4. Inicijacija

Jedan od najpoznatijih i verovatno najtemeljnijih zapadnih filozofa-mistika Dr Rudolf Štajner govori o tome da su u dalekim starim vremenima ljudi mnogo neposrednije i direktnije bili u kontaktu sa svojom duhovnom suštinom i više su živeli u skladu s tom dubljom i suptilnijom duhovnom realnošću. Vremenom, materijalna dimenzija je jačala, i naročito u poslednja dva veka postaje dominantna u svim sferama, naročito u

naučnim i društvenim oblastima života. Na početku dvadesetog veka, takođe jedan od velikana duhovnosti, ali i kontraverzniji od prethodno pomenutog, Alister Kroli, na početku svog najpoznatijeg dela „Knjige zakona“ kaže: „Divlji fašizam i brbljivi komunizam šire se planetom kao kuga.“ Drugim rečima, ušli smo u etapu materijalizma i duhovnog pomračenja, što se različito odražava na pojedine sfere života. Sigurno da je nauka i životni standard napredovao, ali je takođe sigurno da je opao nivo morala, etike i humanosti (I i II Sv.rat), ekologije i ostalog, što može dovesti čovečanstvo na ivicu provalije.

Inicijacija predstavlja ceremoniju predaje znanja za to pripremljenom i proverenom kandidatu, koji tome pristupa na osnovu sopstvene slobodne volje. Simbolički rečeno, to je prelazak iz tame u svetlost. To znanje se predajem putem simboličkih putovanja i ono je prevashodno duhovne prirode. Proističe iz tih ranijih vremena, kada je čovek bio bliži duhovnim izvorima, kao i od prosvetljenih pojedinaca, svih vremenskih perioda i prostora, a sa imenima nekih od njih srećemo se kod uzdizanja na Drugi pomoćnički stepen. Suštinski i najdublji cilj čovekovog života u duhovnom smislu svakako predstavlja Otkrovenje ili prosvetljenje, te u tom smislu Inicijacija predstavlja prvi svesni i voljni korak na tom putu.

5. Svetlost

Pojam svetlosti je u vezi sa napred pomenutim pojmom Inicijacije. Na početku samog obreda kandidat nosi povez preko očiju, jer fizički mrak simbolizuje ignorisanje duhovnosti. Platon je govorio: „Neznalica pati zbog ignorisanja, kao što slepac pati zbog odsustva vida.“ Reči koje se izgovaraju tokom Obreda Inicijacije, kao i upaljene sveće u Hramu, podsećaju nas na reči u Bibliji: „Riječ je tvoja žizak nozi mojoj, a videlo stazi mojoj.“ (Psalam 105). U obredu Inicijacije DPŠR svetlost se predaje u nekoliko faza.

Simbolički gledano, svetlost se može tumačiti sa više aspekta: psihološkog, religijskog i

ezoterijskog. U psihološkom smislu, misli se na kognitivni doživljaj „uvid“ ili kako se još naziva „Aha!“ iskustvo, koje se obično odnosi na čovekove male i svakodnevne probleme i teškoće s kojima se trenutno ili hronično sapliće, te mu ovaj, po pravilu, iznenadni i neposredni doživljaj omogućava da stekne potpuniju i jasniju sliku date stvarnosti. Dođe do većeg stepena jasnoće po datom pitanju, stvari se slože i poraste razumevanje. Promeni se tačka gledišta. Kada su doživljaji ove vrste dublji i širi, onda govorimo o otkrovenju ili o prosvetljenju, te time ulazimo u sferu duhovnosti, religije i Istočnog misticizma. U ezoterijskom smislu, ovaj pojam se odnosi na tajno znanje ili gnozu.

Kod kritičara Slobodnog zidarstva često nailazi na ovaj pojam, praćen negativnim tumačenjem, i oštrim kritikama i optužbama, u smislu toga da se radi o slavljenju Anđela svetlosti Lucifera i praksi zastarelih paganskih rituala. Za čuđenje je koliko pojedini ljudi mogu da budu ostrašćeni i motivisani da ulaze u debatu o stvarima o kojima nemaju nikakvog praktičnog znanja ni iskustva.

6. Tajna

Slobodno zidarstvo je društvena organizacija sa izvesnim tajnama, kako onim koje se članovima otkrivaju tokom obreda inicijacije i unapređenja, tako i onim „izgubljenim rečima“ za kojima još tragamo. Koji je smisao toga? Prvi bi mogao biti čisto psihološke prirode, radi se o jednom testu ličnih sposobnosti. U pitanju je samokontrola uma i emotivna inteligencija, koje predstavljaju neophodne lične kvalitete. Drugi razlog je u vezi sa prednosti koju ima sam lični doživljaj i sopstveno iskustvo kandidata u procesu inicijacije, u odnosu na eventualno prethodno, puko prepričavanje i teoretisanje o tome, što bi samo moglo da mu umanji punoću i bogatstvo ličnog iskustva. Treći razlog je u vezi sa čovekovom psihološkom stabilnošću, centriranošću, ukorenjenošću i ankerisanošću u svakodnevnom životu i zemaljskim obavezama i dužnostima, koji predstavljaju neophodne preduslove za suočavanje

sa spiritualnim znanjima i duhovnim izazovima. To je onaj isti razlog zašto, na primer, u jevrejskoj tradiciji nije dozvoljeno izučavanje Kabale pre čovekove navršene četrdesete godine života, odnosno sve dok se profesionalno i porodično nije snašao, ukorenio i u značajnoj meri već realizovao u svom svakodnevnom porodičnom i društvenom životu.

7 Sinovi udovica

Smatra se da je jedna od najvećih masonski tajni upravo ovaj termin i već u Prvom učeničkom stepenu se srećemo sa izrazom „Udovica i njena deca.“ Ovde je u pitanju jedan važan i dubok ezoterijski aspekt masonske filozofije, odnosno poimanja samog pojma nastanka (ako ga je uopšte i bilo?) ili, kako se u Bibliji kaže, Stvaranja. Pojednostavljeno rečeno, razlika je u tome što u Biblijskom opisu, Bog je stvarao ovaj svet ni iz čega, ostavši i dalje takav kakav prvobitno jeste, ceo i nedeljiv. Takođe, prema kazivanju Biblije, nastavljajući da sa strane, kao Otac, posmatra i bar donekle upravlja svojom kreacijom. U ezoterijskom pristupu, to prvobitno i nepodeljeno Jedno, iz čega je sve nastalo, stvorilo je svet od samoga sebe i celog sebe, mogli bismo tako da kažemo, je velikodušno dalo, rastočilo, poklonilo i predalo, tom daljem procesu. Od tog momenta to „Jedno“ više ne postoji kao takvo, i nakon tog „momenta“ više ništa nije bilo isto. To je momenat začetka MEST univerzuma i poklapa se s naučnom paradigmom o Velikom prasku. Simbolično to označava smrt Oca, odnosno njegovo cepanje i predavanje daljem procesu razvoja i neprekidnog rađanja i nastajanja novih formi, koje se tumače i označavaju kao majčinski princip. Suštinski gledano, to je veoma krupna razlika između religijskog i ezoterijskog pristupa, koja ima važne psihološke konsekvence koje su u vezi s pojmom odgovornosti. U religijskom pristupu, Bog je ostao taj koji je i dalje odgovoran, dok je na čoveku da veruje, moli se i nada, ali u krajnjoj instanci stvar (volan života) nije u njegovim rukama. Nasuprot tome, ezoterijski pristup naglašava transfer odgovornosti, to jest naše lično saučesništvo u svemu. Naravno da je taj pristup bliži masonskom shvatanju čoveka i njegove uloge spram samoga sebe, društva i prirode u

naširem smislu. Društveni izraz toga nalazimo krajem osamnaestog veka u Američkoj povelji i Francuskoj deklaraciji o pravima čoveka, u kojima se prekida s preambulama u kojima se poziva na Boga i Kralja, već sam narod preuzima odgovornost u sopstvene ruke. U psihološkom smislu, to predstavlja prelazak u svet odraslih.

IV) RAZMATRANJE PRISUSTVA DUHOVNOG U DPŠR

Kao što smo već na početku citirali uvodne napomene o Obredu, kada se govori o Mikrokosmosu i Makrokosmosu, Loža ili Hram, kao i sve ono što se tokom izvođenja Obreda unutar tog prostora dešava, predstavlja kristalizaciju viših duhovnih principa na ovozemaljskom nivou. Njihov ukupan sadržaj i bogatstvo u istaknutim pojedinostima predstavljaju izvanredne duhovne lekcije, koje je čovečanstvo skupljalo, čuvalo i prenosilo vekovima. U kojoj meri će one biti praktično doživljene, prepoznate i integrisane u svakodnevni i večni život svakakoga od nas, zavisi najpre od sopstvene psihološke otvorenosti i probuđenog i odškolovanog duhovnog senzibiliteta. Nema tu nikakve žurbe ni takmičenja, jer sve dolazi u svoje vreme. Bitan element duhovnosti je svakako naglasak na toj celovitosti same grupe i svest o zajedništvu i međuzavisnosti, o jednosti u svojoj suštini, koja se odražava u reči Bratstvo, kao i praksi i cilju izgradnje harmoničnih međusobnih odnosa. Sve ono što je sa tim povezano, kao što je pojam tolerancije, bratske ljubavi, istrajnost i kontinuitet gradnje, međusobna podrška i pomaganje reprezentuje praktičnu primenu tih najviših duhovnih vrednosti i uzvišenih principa slobodnog zidarstva. U većini drugih pristupa duhovnosti, napredovanje i izbavljenje od „zemaljske patnje i ropstva“ se realizuje kroz individualno nastojanje i napor da se pojedinac odvoji od celine, sa obrazloženjem da ga drugi ljudi u tome ometaju i usporavaju. Zato se pojedinci odvajaju i usamljuju u svojim isposnicama u nastojanju da ubrzaju svoje duhovne proboje i vinu

se u stanja duhovnog Prosvetljenja. U slobodnom zidarstvu nema te „žurbe“ i beznadežnog odnosa prema zajedništvu i ukupnom razvoju, već pojedinac prihvata svoju međuzavisnost i neraskidivost od drugih, istrajavajući u ukupnom civilizacijskom napretku i duhovnom razvoju. Dužina tog puta i prepreke na njemu ga ne obeshrabruju. „Kako je gore tako je i dole“ glasi stari ezoterijski zakon, koji i ovde u ovom Obredu ima svoje pravo mesto.

Kada govorimo o međusobnom preplitanju i uzajamnoj zavisnosti naše prakse unutar Hrama i spoljašnjih aktivnosti, kao i o principu savremenosti, slično današnjoj savremenoj građevinskoj struci i masonerija treba da bude otvorena za sve nove i proverene vidove ličnog razvoja (nove psihološke i duhovne pristupe i tehnike) koji su dostupni današnjem čoveku. Istina je jedna i može joj se pristupati s raznih strana. Kao što se i danas u građevinarstvu primenjuju novi postupci, materijali i alati, tako isto i masonski rad ne treba da ostane samo istorijska i muzejska disciplina, već treba da ide u korak s današnjim vremenom i da čak u tome i prednjači.

Naredno važno pitanje, u vezi sa ovom temom jeste: Koliko duboko može čovek da prođe

u svom duhovnom nastojanju i radu, odnosno s kakvim instrumentima, sposobnostima i kapacitetima u tom smislu raspolaže svako od nas, kao pojedinac? Za našu meditaciju na ovu temu, mogu biti poučna jedna slika starog majstora, bakrorez „Melanholija“, od Direra iz 1496. godine, koja reprezentuje čovekova ograničenja i kapitulaciju čovekovog uma pred nedokučivim duhovnim tajnama. Verujem da važan deo našeg odnosa prema duhovnosti predstavlja i prihvatanje svojih trenutnih psiholoških i duhovnih limita i ograničenja. Ona su prvenstveno umne, mentalne i emotivne prirode našeg bića, praćene zabludama i teškoćama, koje onemogućuju deidentifikaciju Individue ili pravog Ja od našeg ograničenog uma i svakodnevnog Ego strukture. Ta sposobnost razlikovanja naše prave iskonske i božanske prirodne od one kasnije izgrađene i pridodate predstavlja prvi i najvažniji korak na pravcu duhovnog napredovanja, odnosno kontakta i veze sa svojim praiskonskim stanjem prvobitnog Jedinstva.

U vezi s proverom napretka i stabilnosti „gradnje“ i individualnog napredovanja na planu duhovnog razvoja, važno je i pitanje: kako se može meriti sopstveno napredovanje u slobodno zidarskom školovanju? Verovatno se na ovo pitanje može na više načina odgovoriti. No, kratko rečeno, i u skladu sa prethodno iznešenim, kada smo govorili o nastanku i sinovima udovica, logičan odgovor glasi: tako što će se unaprediti kvalitet njegovih odnosa s drugim ljudima. Ili još jednostavnije rečeno, imaće više prijatelja. U Obredu DPŠR, kod unapredjenja na Drugi stepen, jedno od pitanja novim kandidatima glasi: „Da li si od dolaska u Bratstvo, stekao nove prijatelje?“ Zvuči jednostavno i možda ne izgleda kao neko veliko napredovanje, no u čemu se onda sastoji ta logika i spiritualna dubina? U konceptu tog cepanja prvobitnog Jednog na mnoštvo novonastalih Individua, te se zato svako njihovo međusobno približavanje doživljava kao povratak u prvobitno Jedinstvo.

V) ZAKLJUČAK

Na osnovu svega iznešenog u prethodnom tekstu zaključujemo da Obred Drevnog i

Prihvaćenog Škotskog Reda predstavlja tekst čiji je sadržaj baziran na duhovnim saznanjima i nesumnjivim istinama koje su sakupile, uredile i doterevile prethodne generacije naše prosvetljene Braće. Kao i s većinom svetih tekstova (Biblija, Kuran, Upanišade, Tao Te Čing,...) nivo ličnog razumevanja ovog teksta Obreda je direktno proporcionalan s nivoom duhovne probuđenosti i razvoja onog pojedinca koji ga čita odnosno praktikuje. Takođe, ono ima i funkciju svojevrsnog ogledala. Naime, u meri u kojoj se u svakodnevnom životu i radu budemo više lično razvijali u toj meri će rasti i naš nivo razumevanja ovog teksta. Stalna i redovna praksa ovog Obreda, ponovno iščitavanje i meditacija o pojedinim segmenta, alatima i simbolima, te nastojanje da ih bolje razumemo, reflektovaće se pozitivno u svim aspektima čovekovog delovanja, te će imaće za rezultat više uspeha i ostvarenosti u svim domenima svog privatnog i poslovnog života. Ta dva procesa rada idu dakle uporedno i oni se međusobno potvrđuju i potkrepljuju.

Dodatnu vrednost Ritualu, u odnosu na pomenute svete tekstove, čini njegova praktična primena. To nije samo tekst za samostalno čitanje i promišljanje, već se i praktično sprovodi. Praktikuje se zajedno s drugom duhovno posvećenm braćom, u za to posebno pripremljenom prostoru Hramu. Činjenica da se tokom izvođenja Rituala u tome aktivno i predano učestvuje celim svojim bićem: pažnjom, kretanjem, govorom i određenim radnjama koje nas povezuju i harmonizuju sa ostalim učesnicima, ostvaruje se nesumnjivi i snažni duhovni efekati (svesni, podsvesni i primalni) na svakog od učesnika.

D.I.

Timakum, Knjaževac

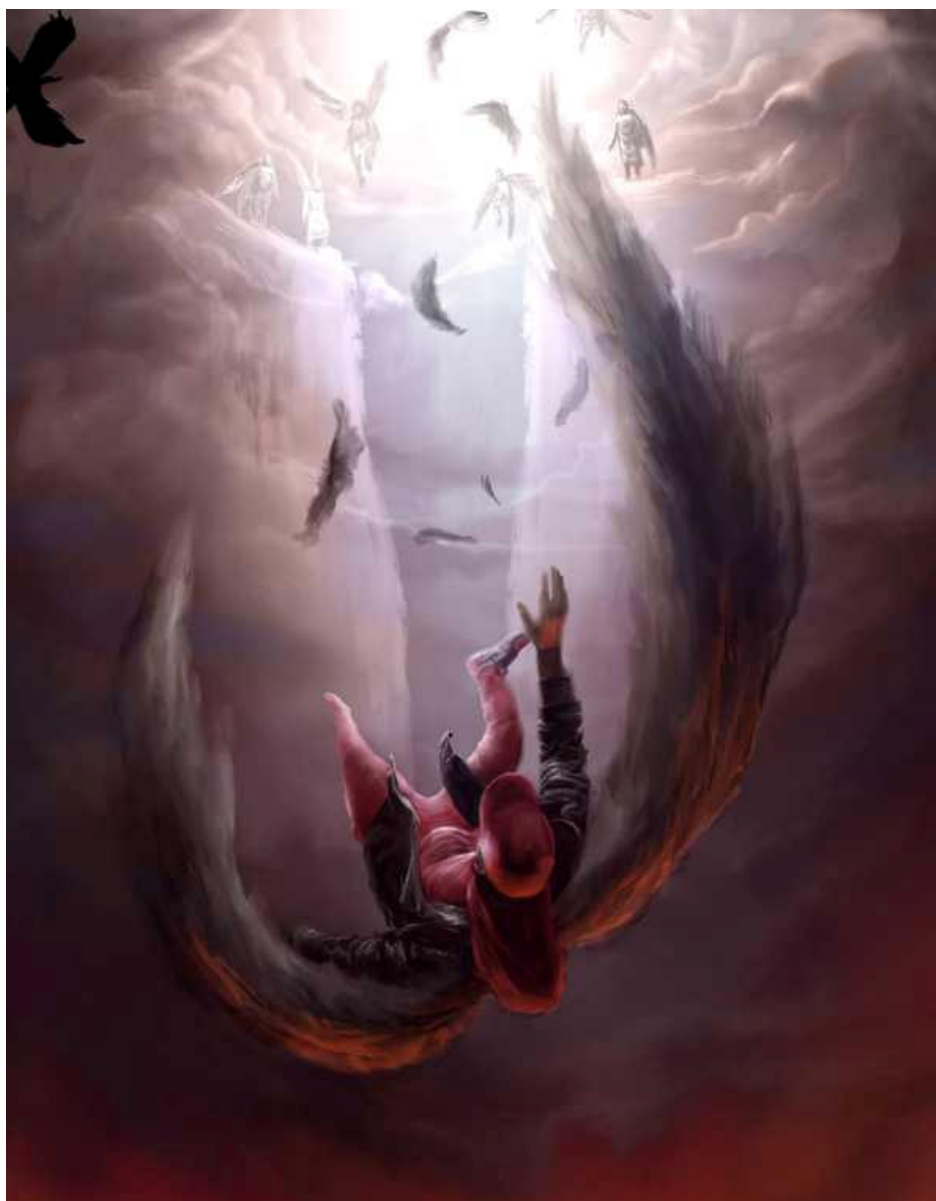
FUSNOTE:

- 1). „*Seoski putiću dovedi me do mog doma, do mesta gde pripadam.*“ (Džon Denver, 1971.)
- 2). *Žurnal za naučne studije religije, Tom 46, izdanje 3, str. 305-320, sept. 2007.*
- 3). *U Francuskoj masonske tradici postoji uzdržanost kada je u pitanju korišćenje reči Ritual, jer se smatra da je ova reč isuviše vezana za religiju.*
- 4). *Waaajman, Kees „Spirituality: Forms, Foundations, Methods“ Pethers pblishers (2002), p.315,*
- 5). *MEST, engl.skraćenica od: Materija, Energija, Prostor i Vreme.*

LITERATURA:

- 1). *„Rituali Prvog učenickog, Drugog pomoćnickog i Trećeg majstorskog stepena“, Velika Nacionalna Loža Srbije, Beograd 6011.*
- 2). *Bernard E.Jones „Freemasons Guide and Compendium“, London 1975.*
- 3). *Danijel Ligu „Rečnik slobodnog zidarstva“, Beograd 2001.*
- 4). *ENCYCLOPEDIE DE LA FRANC-MACONNERIE, Paris 2000.*
- 5). *HOLY BIBLE, Masonic Edition, Collins, England. Bez godine i mesta izdavanja.*
- 6). *Stefano Cufi, „DIRER“, Beograd 2012.*
- 7). *Wikipedia*
- 8). *BIBLIJA ili SVETO PISMO STAROGA I NOVOGA ZAVJETA, Biblijsko Društvo, Beograd 2000.*

Veza između palog anđela i sina udovice

Slika 1: Luciferov pad

Uvod

Da na samom početku, u okviru uvoda u ovaj tekst, jasno definišemo cilj i ulogu onog što sledi. Cilj ovog rada nije da pravoslavnog vernika preobrati u satanistu. Namera autora nije da čitaoca ubedi i navede da preispituje i eventualno

revidira svoja verska ubeđenja. Niko ne pokušava da indukuje napoverenje u važeće hrišćanske legende i norme. Tema ovog rada je proučavanje priče i stavova koji su obrađeni i mogu se naći u dostupnoj literaturi a čije poznavanje čitaocu može biti samo od koristi. Omogućiti će nam da u novom svetlu sagledamo neke činjenice koje su

nam već poznate. Uvek je zanimljivo uočiti i poreklo zabluda na kojima svoje stavove grade protivnici slobodnog zidarstva. Priča koja sledi u nastavku, nije ovde data kao istina koju treba primiti zdravo za gotovo, već je to samo zanimljiva informacija o tome šta se sve može pročitati o već poznatoj temi. Zato se opustite, uživajte u onom što sledi i ne padajte u vatru misleći da autor pokušava da vas prevede na "tamnu" stranu.

Nastanak dve vrste ljudi

Jedno od centralnih mesta u masonskoj simbolici je narativ da su svi slobodni zidari sinovi udovice. Već znamo da je prvi i najvažniji sin udovice bio je Hiram Abif, veliki majstor i graditelj prvog Hrama. Svi smo mi danas sinovi udovice jer se identifikujemo sa našim uzorom i najvećim među nama - Velikim Majstorem Hiramom. Priča o njegovoj tragičnoj smrti je centralna alegorija i poznata je čak i onima koji nisu lično doživeli posvećenje na treći stepen, već su se samo interesovali za slobodno zidarstvo. Međutim, odgovor na pitanje kako je nastala složenica sinovi udovice traži šire istraživanje od prostog prihvatanja činjenice da je Hiram bio sin udovice iz plemena Naftali. Za početak interesantno je otkriti pravi identitet majke, a zatim i ono što je još zanimljivije - ko je bio otac. Legenda o trećem stepenu ne daje odgovor na ova pitanja. Zato moramo da se vratimo u prošlost i upoznamo se sa "legendom o zanatu" koja je danas skoro zaboravljena a koja je bila mnogo popularnija u VXIII veku, odnosno u vreme nastajanja spekulativne masonerije. Malo ko danas "legendu o zanatu" koristi kao alegoriju i simbolički alat u izgradnji boljeg čoveka, ali je interesantno upoznati se sa ovom pričom jer predstavlja zanimljivo tumačenje događaja i uloga nama poznatih mitskih likova.

Osnovne elemente "legende o zanatu", o kojoj će ovde biti reči, prvi je izneo Maks Hajndl

(Max Heindel, 1865–1919) u svojoj knjizi "Slobodno zidarstvo i katolicizam". Iako je Hajndl bio poznatiji kao "rozen-krojcer", hrišćanski okultista i mistik, stavovi koje je izneo u vezi odnosa masonerije i katolicizma nisu bili u suprotnosti sa tada važećim slobodnozidarskim idejama, naprotiv. Legenda ide otprilike ovako:

U početku je sve bilo mračno a Zemlja je bila užarena kugla. Za kreatora ćemo koristiti naziv Jehova, što je jedno od sedam imena za Boga u judaizmu i u skladu je sa Biblijom. Dakle, Jehova je vršio pripreme za kreaciju živog sveta. Tek kreiranu Zemlju hladio je vodom. Njegovi glasnici, anđeli, posrednici za intervencije prema ovozemaljskom svetu, dobijaju značajnu ulogu. Jedan broj anđela se lepo prilagođava novonastalim uslovima, dok jedan broj anđela naviknutih na vatru, nije najbolje prihvatio promene i počinje da protestuje. Odbijaju da budu ugašeni vodom i bune se protiv Jehove. Pobunjene anđele predvodi Lucifer, čime ulazi u istoriju kao prvi "pobunjeni sin". Istorija je kasnije pokazala da bez "pobunjenih sinova" nema napretka i da se upravo iz sukoba koje oni izazivaju, rađaju nove ideje i stvara nov kvalitet. Jehova je za predvodnika njemu lojalnih anđela odredio Gavriela. Došlo je do strašne bitke između Luciferovih sledbenika i anđela koje predvodi Gavrielo. Lucifer je izgubio bitku i morao je da napusti Zemlju, pa je sa sledbenicima prebegao na Mars. Odlazak na Mars desio se uz srahoviti pad i udar o vatrenu površinu Marsa. To je odjeknulo i izazvalo ozbiljnu kataklizmu i na Zemlji. Bio je to spektakularan prizor, Lucifer koji liči na vatreni pentagram, pada kao kometa, parajući nebo prekriveno tamnim oblacima.

U prenešenom smislu ta slika je i danas neizbežni ukras radnog tepiha drugog stepena u vidu simbola nama poznatog kao "plamteća zvezda". Gavrielo i njegovi sledbenici ostali su kao zaštitnici nadzemnog, fizičkog života na Zemlji. Luciferove interese na Zemlji nastavlja da zastupa njegov predstavnik, demon Samael, poznatiji kao vođa anđela smrti. Ime Samael za Luciferovog demona potiče iz judaističke svete knjige Talmud. Uprkos po njega negativnom ishodu, Lucifer

zahvaljujući imidžu pobunjenog sina i danas izaziva određene simpatije, pa postaje "mračni" heroj priče.

Radnja ide dalje tako što Jehova nastavlja da realizuje svoj plan i počinje sa kreiranjem živog sveta na Zemlji. Ovde se polako približavamo verziji iz Biblije, mada ne u potpunosti. Bog je najpre stvorio Evu. Luciferov duh, Samael, otelotvoren u zmiji uspeva da prevari Evu koja iz odonsa sa njime izlazi u blagoslovenom stanju. Jehova odmah reaguje i otera zmiju, ali Eva ipak uskoro na svet donosi muško dete, Kaina.

Slika 2: Detalj sa slike "Proterivanje Adama i Eve iz Raja", Mikelandelo, Sikstinska kapela u Vatikanu.

Kako je Eva bila sama tokom trudnoće i porođaja, ona postaje prvi kandidat za ličnost naše "udovice", a Kain postaje prvi "udovičin sin". Otac je zmija mudrosti, simbol znanja i večnog života. Nama je simbolika zmije danas bliska

preko simbola "Uroboros". Tek nakon toga Jehova kreira Adama, ljudsko biće poput Eve. Iz veze Adama i Eve, rađa se Avelj, sin koji je po liku i svojoj prirodi identičan roditeljima. Jehova kao lunarni bog, vezan za vodu kao osnovni element, biva uhvaćen u zamku protivrečnosti između Avelja i Kaina, sina "vode" i sina "vatre". Sukob vatre i vode kulminira tako što Kain ubija svog brata Avelja. Neposredni povod za ubistvo je Kainova frustracija i ljubomora jer Jehova odbija Kainovu žrtvu u vidu pšenice a prihvata Aveljovu žrtvu u vidu jagnjeta. Za kaznu Kain biva proteran u izgnanstvo i daleko od Adama i Eve on uspostavlja jednu nezavisnu liniju ljudi. Vremenom, kroz generacije koje dolaze, od Kaina nastaju majstori i zanatlije, kovači koji umeju da koriste vatru i obrađuju metal. Prvi kovač, onaj koji je ljudima dao znanje o ovom zanatu je bio Tubal-Kain a kasnije se kao izdanak ove linije ljudi pojavljuje i Hiram Abif.

Adam i Eva zatim dobijaju još jednog sina, Sita. Sitovi potomci uspostavlja drugi deo čovečanstva za koji se može reći da vole da vladaju ali ne i da uče i istražuju. U korpus Sitovih potomaka spada sveštenstvo. Sveštenici kao sredstvo za manipulaciju vernicima koriste upravo vodu, osnovni elemenat povezan sa Jehovom. Ovde se prvenstveno misli na "svetu vodu", pomoću koje sveštenici krštavaju i teraju Satanu dalje od vernika.

Tako danas na Zemlji imamo dve vrste ljudi. Jedne koji su potekli od Kaina i druge koji su potekli od Sita. Kain se bavio zemljoradnjom, tako da je od početka istraživao i tražio nešto više, ne oslanjajući se samo na ono što se već u gotovoj formi zatiče u prirodi. Kainovi potomci su naučnici, prosveteni svetovni vladari, industrijalci i profesionalci svih vrsta. Kainovi potomci su progresivni, agresivni i često nestrpljivi "pobunjeni sinovi", željni da što pre ostvare zacrtani cilj. Njima dugujemo tehnološki napredak i bolji životni standard. Kainovi potomci teško prihvataju nadređeni autoritet, bilo svetovni, bilo crkveni. Za sve traže racionalno objašnjenje i

neprekidno preispituju postojeća pravila i zakone. Najvažnija konstanta u životu Kainovih potomaka je potraga za znanjem. Simbolično, to je izgradnja hrama i potraga za svetlom.

Za razliku od Kainovih, Sitovi potomci se bave duhovnim pitanjima, meditacijom, verom i politikom. Iz njihovih redova se regrutuju sveštenici i monasi svih svetskih religija. Kao potomke Adama i Eve, njih zadovoljava duhovno blagostanje, nirvana u veri, dok ih odbija mukotrpan rad. To su ljudi koji svet prihvataju onakvim kakav je i nemaju želje da ga menjaju. Očekuju da će sve što im treba obezbediti tvorac i da je za sreću dovoljno verovati i moliti se. Sit je kao i Avelj po zanimanju bio pastir, u prenešenom značenju oni uzimaju drugu jehovinu kreaciju - ovcu, kao hranu i gotov proizvod za zadovoljenje svojih različitih potreba. Praktično, ova vrsta ljudi se oslanja samo na ono što zatekne u prirodi.

Slika 3: "Kain nakon što je ubio brata Avelja" skulptura Anri Vidala (Prariz) i "Sit patrijarh Starog zaveta" Grčka pravoslavna ikona.

Istorija čovečanstva je obeležena stalnim sukobom između ove dve vrste ljudi. Prvi pokušaj da se suprotstavljeni delovi čovečanstva izmire je

saradnja kralja Solomona i majstora Hirama. Kada je od Jehove dobio instrukcije da sagradi Hram, Solomon kao Sitov potomak, niti je mogao, niti umeo, da taj zadatak praktično realizuje. Zato je zatražio pomoć Kainovih potomaka i dobio je u vidu majstora Hirama, još jednog sina udovice. Izgradnja prvog Hrama je rezultat poželjne harmonije kroz koju se tek zahvaljujući udruženim snagama stiču uslovi za kreaciju nesvakidašnjeg dela.

Legenda o zanatu

Direktno povezujući Kaina i Hirama Abifa, preskočili smo jedan period koji je detaljno obradio Rudolf Štajner (Rudolph Steiner, 1861-1925) u svojoj knjizi "Legenda o hramu". Štajner je bio poznati austrijski filozof i ezoterista, osnivač Antropozofskog društva. Vremenski moramo na trenutak da se vratimo u doba neposredno nakon Adama i Eve i njihovog proterivanja iz Raja, a pre Velikog potopa. To je doba kada je na Zemlji živeo čovek po imenu Lameh, pripadnik šeste generacije Kainovih potomaka, poznat i po tome što je prvi čovek koji je imao dve žene. Ovog Lameha ne treba mešati sa Sitovim potomkom Lamehom, Nojevim ocem. U IV-tom poglavlju "Postanja" u Novom Zavetu, pominju se četiri deteta našeg Lameha. Ova četiri deteta donela su svetu znanje o četiri zanata: geometriji, muzici, tkanju i obradi metala. Obradu metala, odnosno kovački zanat uspostavio je najmlađi sin, prvi kovač, nama već poznati Tubal-Kain. Samo ime govori da je Kainov potomak, dok Tubal znači "vođa". Lamehova deca su saznala da je Jehova nezadovoljan stanjem na zemlji, da je razočaran porocima koji su zavladaali među ljudima i da namerava da uskoro uništi ono za šta je uvideo da se izrodilo u neuspešnu kreaciju. Međutim, nisu znali kako će to u praksi da izvede. Pitali su se da li će da upotrebi vatru ili vodu. Odlučili su da znanja koja su stekli, sačuvaju za buduća vremena tako što će ih uklesati u površinu dva stuba. Jedan stub će biti od mermera, da zapis izdrži eventualni požar, dok će drugi stub biti od drveta koje pluta i tako će

preživeti eventualni potop. Tako su i uradili, pa su dva stuba dočekala Veliki potop. Dva stuba su nezaobilazni motiv koji se neprekidno ponavlja u masonskoj simbolici. Od mermernog i drvenog stuba lako stižemo do dva stuba na ulasku u Solomonov Hram i dalje do dva stuba koji danas označavaju ulaz u masonsku ložu.

Nakon potopa, Parmen, sin "mudrog čoveka", pronašao je stub od drveta i došao u posed znanja o veštinama četiri zanata. Preneo je to znanje ljudima. Prvi projekat na kojem su primenjene ove iznova otkrivene zanatske veštine bila je izgradnja Vavilonske kule. Vavilonski kralj Nimrod, daleki Kainov potomak, smatra se za prvog pravog slobodnog zidara. Gradnju Vavilonske kule organizovao je po masonskim principima, jer je podelio radnike u grupe, po stepenu znanja koje imaju. Kako je gradnja Vavilonske kule imala za cilj dostizanje božanskih visina, što se nije uklapalo u plan koji je tvorac imao za ljude, na kraju se završila neuspehom.

Na samom kraju priče, ostaje da se pomene kako je Tubal-Kain, uprkos velikoj vremenskoj distanci, svoje najveće tajne uspeo da saopšti majstoru Hiramu Abifu. Tokom izgradnje prvog Hrama, pred Hiramom su se isprečili problemi koje je bilo nemoguće razrešiti. Prilikom izlivanja "bronzanog mora", ogromnog suda od bronze koji je trebao da bude postavljen ispred hrama i služi za ritualno umivanje sveštenika, došlo je do havarije. Rastopljena bronza je kao užarena lava počela da teče niz pod hrama, paleći sve pred sobom. Hiram je bio očajan i bezuspešno je pokušavao da zaustavi katastrofu koja je bila u toku, kada se iznenada iznad njega pojavio tajanstveni lik i pozvao ga da uđe u vatru i plamen. Poslušao je glas i na kraju sišao u središte Zemlje. Duh Tubal-Kaina pozvao je Hiramom u svetilište vatre, dao mu čekić i naučio ga kako da kontroliše vatru. Vrativši se nazad Hiram je sada znao kako da izađe na kraj sa havarijom i svim ostalim problemima koji su se kasnije pojavili u gradnji hrama. Tako je osposobljen da privede kraju svoje remek-delo.

Da se vratimo činjenici da smo kroz prethodne dve legende uspeli da odgonetnemo ko je prva udovica a ko je otac. Iz Maks Hajndelove knjige nedvosmisleno proizilazi da je prvi sin udovice zapravo Kain, da je udovica Eva, te da je otac Luciferov duh - Samael.

Pali andeo

Mada to nije tema ovog rada, da na kraju kažemo još par reči o Luciferu. Još na samom početku priče ostalo je nedorečeno zašto se Lucifer pobunio. On je pre pobune imao sasvim udobnu poziciju prvog do Jehove, njegovog glasnika i "lučonoše". Poslušno je sprovodio očevu volju i posredovao između neba i zemlje. Očigledno je da ga u jednom trenutku tvorac prisiljava da uradi nešto suprotno njegovoj prirodi ili što je još verovatnije, sprečava ga da uradi nešto što ovaj misli da treba. Takođe je očigledno da je u pitanju stvar vezana za ljudski rod. Izgleda da je Lucifer hteo ljudima da pruži više nego što je Jehova planirao da im da. Kroz znanje i svetlost koje je donosio ljudima bez ograničenja i zadržke, jednog trenutka se učinilo se da će ljudskom rodu omogućiti dostizanje same božanske prirode. To nije bio kreatorov plan, pa je usledila kazna i "pad". Kažnjen je iako su njegove namere bile plemenite. Nakon vekova koji slede, Lucifer postaje dvostruko tragična ličnost. Tokom izgradnje institucija katoličke crkve na njega se projektuje svo zlo ovog sveta. Zarad dnevno-političke propagande i sa jednim jedinim ciljem a to je plašenje vernika, a to posebno važi za srednji vek i Inkviziciju, pripisane su mu osobine koje nemaju veze sa njegovom izvornom prirodom. Razrađuje se i uspostavlja institucija Pakla gde se ljudi kažnjavaju za ovozemaljske grehe, a Lucifer dobija ulogu "upravitelja" ove ustanove. Od vesnika zore, donosioca svetla i znanja, postaje princ tame. Zaista tužna sudbina.

Č.V.

Nemanja, Niš

MUZIKA U MASONERIJI

Nazvana slobodnom veštinom, što zbog svoje slobode i slobode razumevanja ili veštine koja se razvija i unapređuje kod samog sebe, muzika je sastavni i neizostavni deo univerzuma. Još su joj drevni Pitagorejci posvećivali veliku pažnju, tačnije u njihovom učenju muzika je zauzimala ključnu ulogu. Osim što su razvijali i postavili osnove teorije muzike Pitagorejci su proučavali i njen uticaj na čoveka. Doživljavajući se kognitivno, neposredno dostupna ljudskim čulima,

muzika ima sposobnost uticaja na dušu. Na ovaj način, muzika uspostavlja vezu između materijalnog sveta i sveta ideja, doprinosi dijalogu i njihovom međusobnom sporazumevanju. Srce Pitagorejske filozofije jeste metafizička filozofija broja sažeta u izreci „sve je broj”. Pre nego kvantitativni pojam, broj je Pitagorejcima bio simbol za kvalitativnu stvarnost. On je koren svih stvari, arhetip prema kome nastaju i postoje konkretne stvari. Broj predstavlja metafizičku snagu koja, manifestujući

se na različite načine, daje oblik materiji. Tako je svemir urađen po matematičkim principima koji su izvor poretka i harmonije, a zbog reda koji vlada u njemu, Pitagora je prvi celinu svemira nazvao kosmosom. U kosmosu sve ima svojstvo odašiljanja zvuka odnosno vibracije. Zemlja i planete kruže oko jednog središta, a pri tom kretanju nastaju tonovi. Planetarni tonovi čine harmoničnu kosmičku oktavu poznatu kao muzička sfera. Ona je toliko profinjena i istančana da je naše uši ne mogu čuti a u isto vreme sveprisutna upravlja svim ritmovima prirode. Zato je, smatraju Pitagorejci, kosmos harmonična celina. Harmonija, ključna postavka pitagorejske filozofije pretpostavlja suštinsku pravilnost odnosa. Zakon harmonije manifestuje se ujedinjenjem raznovrsnog, izravanjem i skladom suprotnosti. Osnovna ideja Pitagorejaca je da harmonija koju čujemo, harmonija koju vidimo, kao i svaka druga harmonija zapravo matematička harmonija. Pitagorejci su smatrali da se suštinska matematička pravilnost ili harmonija, koja je prisutna u svemu, u prirodi najbolje može osetiti i spoznati pomoću muzike, jer je ona neposredno dostupna našim čulima.

Termin harmonija u anglosaksonskoj literaturi često se koristi da označi mir i dobro razumevanje među članovima jedne zajednice. „Savršena harmonija“ naziv je koji se nalazi u velikom broju prepoznatljivih imena loža u Francuskoj. U konvencionalnom smislu te reči muzika u masoneriji datira od doba Luja XV, gde se na jednoj dobro poznatoj graviri prikazuju žičani instrumenti kao pratnja. U početku su to bile pesme i kantate, koje su doprinosile raskoši obreda, a imale su i simboličku vrednost. Kolona harmonije, termin je kojim se danas označava svaka muzička celina, bilo instrumentalna bilo vokalna koja pripada masonskim

ceremonijama. U pravom smislu te reči, kolona harmonije pominje se još od doba Luja XV, a njena formacija identična je sa savremenom vojnom muzikom sastavljenom od šest ili sedam instrumenata. Tragovi ovakvih muzičkih grupa nalaze se i u Nemačkoj, Engleskoj i Austriji. Naravno, postojali su i izuzeci od principa sastavljanja kolone harmonije ako loža nije posedovala odgovarajuću mogućnost angažovanja muzičara, gde bi se onda upućivali pozivi braći muzičarima iz drugih loža. Tradicionalna kolona harmonije organizovala se nekada koristeći neočekivane talente, virtuozne pevače i horiste za izvođenje kantata i manjih masonskih opera. Posebne prilike bile su inicijacije, kao i posete poznatih ličnosti, a primer je kompozicija koju je napisao Mocart za posetu cara Jozefa II bečkim ložama. Pravilnikom od 1745. u Engleskoj i 1820. u Francuskoj muzičari kolona harmonije smatrani su poslužiteljima i bili su ograničenih prerogativa. Članovi kolone harmonije, koji su prihvatili ovaj statut, bili su najčešće siromašni umetnici, pa nema primera da su se kompozitori ili veliki solisti ikada podredili tome zadatku. U toku XIX veka kolone harmonije gube svoj karakter. U anglosaksonskim zemljama postepeno dolazi do uvođenja orgulja u obrede i ceremonije, kao i nametanja jednog pseudo-religioznog karaktera, koji ni jedna muzička tradicija ne može da opravda. Suština individualnog pristupa i doživljaja muzike u svakom masonskom hramu prilikom radova, svakako se zasniva na angažovanju perceptivnih kapaciteta koji kroz analitički pristup proizvode odgovarajuće efekte u zoni duhovnog. Opšte prisutni zvuci koji okružuju i zaokupljaju svaki deo Hrama u toku rituala, deo su harmonijskog koncepta koji se, kao takav, mora održati. Međusobnom interakcijom učesnika kroz kretanje, govor i proizvodnju zvukova dostiže se sjedinjenje i zajedničko delanje a sve kroz broj, zvuk i ritam. Ritmičan, zvučan i određeni broj koraka prilikom ulaska u ložu, ritmično kretanje oficira oko stubova hrama, udarac žezlom, udarac čekićem starešine, na određenom mestu i određeni broj puta. Tišina u pauzama... pulsirajući ritam koji gotovo dolazi nečujno i okupira čula... harmonijsko sjedinjenje čije korene mozemo naći još u učenju Pitagorejaca... kosmički zvuk... Opšti impresum koji na kraju zaokružuje celinu i daje smisao na putovanju kojim se krećemo. Harmonični splet misli i osećanja, harmonični splet spoznaje i samospoznaje, duhovnost u razmatranju i razgledanju unutar sebe. Razlikovanje mističnog, eteričnog i nedokučivog iskustva postojanosti sopstvene ličnosti u težnji za skladnim, harmoničnim i ritmičnim otkucanjima života. Ritam koraka, pokreta, ritam pogleda, ritam u kretanju ka napred u algoritamskom okruženju zvanom život, kroz

prirodu bića koje gleda. Slušanje i osluškivanje samog sebe, davanje intonacije, izvođenje smislenog dela kroz sopstveno delanje i pronalaženje samog sebe. Jedinstvena muzika...

Brat G.J.

Nemanja, Niš

VNLS

Prvi put

Oči su mu bile pokrivenne crnim povezom, kakvi se koriste za spavanje ili za putovanje, kada želite da imate malo mira i tame ispred sebe. Osećao je prisustvo ljudi u prostoriji oko njega. Autoritativan glas ga je upitao: “Gospodine, da li verujete da Masoni vladaju svetom?”. “Ne”, nasmejao se i odgovorio. Nije rekao ali je pomislio da Bog i ljubav vladaju svetom.

Ljudi vole mitove, zato su se redala pitanja, jedno za drugim, razna iz raznih oblasti a nijedno mu nije bilo neobično. Možda nije sasvim dovoljno dobro razumeo definiciju. Definicija je nešto veoma bitno. Posle izvesnog vremena ljudi gube definiciju i počinju da tumače reči i dela onako kako oni misle da treba da zvuče, a ne onakvim kakve one zaista jesu. Znao je da, kada se izgubi definicija, gube se pravila a kada se izgube pravila, nastaju kaos i anarhija.

Ljudi vole mitove. Živimo u prostoru gde je mit sve. Mit o snazi, mit o gubitku, mit o nepobedivosti, mit o slabosti, mit o porazu, mit o

pobedi, mit o večnoj ljubavi, mit o prolaznosti života, mit o smrti, mit o sagrešenju, mit o bezgrešnosti...čudan je taj naš svet. Mit o veri ko vlada svetom. Površna saznanja stvaraju mitove. Kada želiš nešto da sakriješ, napravi mit. Kada želiš da budeš važan i poseban, ispričaj mit... Ko vlada svetom? Da li masoni vladaju svetom? Ili možda jezuiti? Ili su to komitet 300 ili Iluminati? Ili su to gušteri, ili neka bića iz svemira?

Da li veliki brat vlada svetom?

Čitao je knjigu, jednu a zatim i drugu, pa treću i tako redom. Voleo je da čita, pita, saznaje, istražuje... u jednom trenutku prihvatio je stav da su sve tajne organizacije zle, baš zato što su tajne. Valjda zato što primarni strah od nepoznatog u čoveku, često prevlada u ponašanju. Plašimo se nepoznatog, mrzimo, ratujemo, uništavamo nepoznato i ono što nam je nerazumljivo.

Pre dosta vremena je izrazio želju da pristupi bratstvu, podneo je dokumenta, prolazio

je neke provere, i - ništa. Bili su čak i dogovoreni neki datumi i opet - ništa. Opet se ništa nije dogodilo. Smatrao je da je spoznajno bio spreman, zato što u svojim proučavanjima i svom putu otkrio je da je bratstvo - bratstvo znanja, tajne veštine, bratstvo koje gradi put ka svetlosti. A mi smo deca svetlosti.

Puno simbola, toliko da vremenom ne obraćaš pažnju na simbole. Simbola ima kao u onoj pesmi Dalide i Alena Delona „Parole“...parole, parole, parole... Svet oko nas je pun simbola, mogli su isto tako da pevaju i „...simboli, simboli, simboli...“. A simboli su samo putokazi na putu ka svetlosti. Te iste simbole nalazimo u našim crkvama, manastirima, grobljima, pričama, filmovima, ulicama, u kulturi. Mi smo deca sunca i svetla. Oni koji se vrata sa onoga puta sa koga se niko ne vraća, kažu da su videli svetlost, a niko se ne bavi time i ne kaže da je svetlost ono čemu težimo u našem, mrakom neznanja i bez spoznaje o sebi ispunjenim svetom.

Osećao se više nego spremnim. Prolazile su godine i dani, osvajao je znanja sve više i više. Davno je prešao onu tačku, kada se nekritički odnosiš prema znanju koje unosiš ili kada si suviše zatvoren da ne možeš da primiš novo iskustvo, jer je suprotno od onoga u šta ti veruješ. Odjednom i tako daleko i nemoguće, postaje blizu i moguće.

Jedno pre podne je zazvonio telefon. „Hajde da se nađemo i upoznamo“. Zakazano je i vreme i mesto. Dan je bio sunčan i topao ali u trenutku mu se učinilo da je hladno pa se toplo obukao. Za svaki slučaj. Ne voli zimu, on je letnje dete i pripada deci sunca, deci svetla.

Našli su se i priča je krenula. Brat ga je upoznao u nekim šturim crtama, sa osnovama i postavljao mu je pitanja. U njegovim očima je video isto pitanje, koje je i on sam, pre izvesnog vremena, upućivao svom mladom učeniku. “Kaži mi zašto želiš to da budeš, time da se baviš? Šta je tvoj motiv da se priključiš u bratstvo?”

Kako da objasni da njega zanimaju putokazi, da njega zanima put ka svetlosti a da to ne ispadne za nekog profanog, možda previše... A često je dobijao to pitanje. Ljudi misle da je

pristupanje bratstvu kao pristupanje nekom komercijanom kultu, i da su tada kada pristupiš svi tvoji problemi rešeni. Odmotava se lista želja koja ti biva ispunjena. A zapravo, kao i u svakoj priči, postoje dobri i loši ljudi, postoje časni i nečasni. Postoje istinski željni znanja i napredovanja, i oni koji su tu da bi se iskoristili. Svako se nalazi u nekoj priči, tako je oduvek. Samo ne treba imati predrasude. On je već u godinama kada se pomalo sabira i gleda minuli rad. Sve što ga je zanimalo i sve što je uvek želeo da zna i sva njegova istraživanja, dolazila su do jedne tačke. Ta tačka je bila prelom iz koga se ne može ići dalje, ukoliko ne nauči da čita. Tada još neznajući da će nedugo posle toga u rečenici morati da ponavlja da ne zna da čita, da tek uči slova i sriče.

Posle tog sastanka dobio je predlog neke literature koje bi trebalo da pročita i da nakon toga popričaju. Nije mu strano čitanje, voleo je da čita. Brzo je pročitao jednu, pa i drugu knjigu. Posle te druge knjige je ozbiljno razmišljao. Svi ti principi koji se spominju o bratstvu - to su njegovi principi i on živi tako. To je potpuno isto što on priča i što želi da nauči svoju decu. Da nauči ljude oko sebe, ono što bi voleo da sve oko njega izgleda tako. Časno, pošteno, radom, strpljivo, iskreno... Ali tu se spominje i onaj lokalni faktor, nacioinalni, iracionalni, neobjašnjivo destruktivni. Neće biti zatvoreno samo 100 lavova. Biće tu i dosta ovaca i hijena. Hulja, protuva...posle te knjige se prvi put zapitao, ne da li je on dostojan da uđe u bratstvo, nego da li je bratstvo dostojno da se on njima priključi...

„Gospodine, da li verujete u Boga?“

Toliko dug je bio njegov put do inicijacije, da više ništa nije moglo da ga uplaši ni da ga omete. Najgore je prošlo... a to je čekanje. Na prvom ispitu sedeo je sam u mračnoj sobi, punoj simbola, slova i slika. I čekao da ga pozovu. Za neke simbole oko njega je znao šta znače a za neke nije. Bilo je hladno, zima. Ne voli zimu, ni hladnoću. On je dete sunca, dete svetla. On je živeći i tragajući shvatio da pripada onom starom i iskonskom plemenu koje postoji hiljadama godina

unazad, plemenu koje potiče iz svetla. Svi smo nekada bili deo plemena, a sada su to samo odabrani. Ne tako davno da se ne bi sećao jasno pogleda i zime u njemu, jedna devojka na jednoj sedeljci mu je prebacila, kada se povela priča o postojanju. “Da” rekla je, “tvoje priče su super, ali mene samo zanima da li ću staviti japanske obrve i kakvu ću tašnu nositi sutra. Sada vladam ja i oni koji razmišljaju kao ja, moje pleme, novo pleme!” rekla je. Za dugim crnim stolom, ljudi su klimali glavama i odobravali, da njegova je priča pase i nikoga ne zanima, nije više aktuelna, zastarela je, govorili su mu u horu gavranova i žaba, nadutih od alkohola i samodovoljnosti. Pogledao ih je sve, samodovoljne i srećne, a zarobljene u neznanju i zbnunu. Pogledao je i nju u oči i rekao: “Vidi! Ti misliš da vreme počinje i završava se sa tobom i tvojim plemenom! Ja pripadam staroj Srbiji, moje pleme postoji 7500 godina, a postojanje tvoga plemena je samo greška u vremenu, vi niste vreme! U vremenu postoje prošlost i budućnost. Sadašnjost ne postoji. Sadašnjost kada izgovoriš postaje prošlost... a vi živite u sadašnjosti. Vi ne pripadate ni prošlosti ni budućnosti. Oni pripadaju nama. Nestaćete a nećete biti svesni toga, jer ste prolazni i nebitni.”

Bilo je hladno u toj sobi, i jedva je čekao da izađe. Brat garant je došao po njega, stavio je povez na oči i polako su išli korak po korak. Tada je prvi put osetio šta znači bratska ruka. Ušao je u prostoriju u kojoj je bilo toplo. Tokom svih tih godina i dana, naslušao se priča kako je to ispitivanje strašno i neprijatno, neko se znojio, nekom je bilo ovako, nekom onako. Uglavnom niko nije bio ravnodušan. On je dete svetla i dete toplote, toplo mu prija. Osetio je prijatnost i toplinu te sobe pune ljudi. Toplinu doma kome se vratio sa dugog puta.

„Gospodine, da li verujete u Boga?“

„Gospodine, šta je za Vas tradicija?“

Mirisi su bili prijatni. Na svom putu naučen je da se oslanja na čula. I da na mesto onog čula koje ne može da reaguje, uskaču druga.

Kuvajući, znao je dobro da proceni mirise. A bilo je toplo i mirisalo je prijatno.

Dogovoren je dan inicijacije. Kako se približavalo vreme, pričao je sa bratom garantom, još koji put o tome, da li postoje neka posebna pravila ponašanja i kako se treba ponašati. Pravila postoje...pravila, pravila... U svakom poslu postoje pravila koja moraju da se poštuju ako želiš da budeš dobar u tom poslu. To je definicija.

Spreman je i kreće. Kako se dan inicijacije približavao, onaj osećaj neizvesnoti je nestajao. Valjda je protok vremena učinio svoje. Osećao se kao kada ulazi u ordinaciju. Postoji zebnja, ali vera u svoju veštinu i znanje uvek na kraju prevlada i ostaje samo borba za pacijenta i nagon da se u toj borbi pobeđi. Vremenom se čovek naoštiri, izbrusi i ostaje samo preciznost bez koje nema uspeha. Došao je u dogovoreno vreme. Obučen ali poučen iskustvom prošlog puta, obukao je nešto toplo, jer je znao da će čekanje biti dugo. Znao je da smo ceo život u mraku, da bi u jednom trenutku došli do tačke gde ćemo se sresti sa svetlom. Korak po korak, metar po metar. Predeni put s jednak je v puta t , množimo brzinu kretanja i vreme tj. dužinu kretanja.

Čekali su zajedno i pričali su o raznim temama. Tri čoveka sa stavom i različitim

pogledom na svet. A opet je osećao da postoji sličnost među njima. Mačonoša je došao i doneo papire da napišemo testament. A pisati testament u mraku kada zaboraviš da ponesiš naočare, iziskuje određenu veštinu ili barem bezobrazluk... A kada je mačonoša ušao i uzeo testamente, koji su u mraku, uz muku pisani, i nabio ih na mač, ućutali su u trenutku. Da li će tako proburaziti i njih? Čoveče, tri ražnjića! Sve se svelo na tri papira... Besmisao postojanja ili opskurnost delanja.

Donekle je znao da će morati da oslobodi nogavicu i jednu ruku, ali da će polu go izaći iz sobe za Razmišljanje nije mu padalo napamet. Upoznali su se sa braćom koja će ih voditi. Skinuli su se i vezali. Kada je neko gabarita nestandardnih, to je generalno veliki balast, ali nekad to postaje i prednost. U svakom slučaju on to posmatra sa dozom humora, kazna. Samo sa kašikom šećera gorki lek se lako proguta. Postrojili su se razgolićeni i vezanih očiju. Ne voli kad su mu oči vezane. Setio se jedne operacije kada su mu u pripremi stavili povez preko očiju, uhvatio ga je napad panike i molio ih je da mu skinu povez. Panika i strah su prestali a intervenciju je izdržao najnormalnije, kao da pije kafu. Pitao se da li će ga ta ista panika uhvatiti i sada. Slušao je glas brata koji ga je vodio, mekan severnjački akcenat, delovao mu je na početku nesigurno, ali je osećao da ga neće ostaviti ni izdati.

On ne voli mrak, on je dete svetla i sunca. I ne voli da žuri kroz mrak. Ali nije mu bilo ni neprijatno niti je osećao paniku vezanih očiju. Osetio je da želi da gleda sa strane, jer sve što se tog trenutka događalo, kada su se vrata otvorila, delovalo mu je prirodno.

Krenula su ispitivanja, iskušenja, putovanja. Prvo putovanje, zemlja, pa vazduh... Buka oko njega. Bratska ruka ga je držala. Nije mu smetala buka i komešanje. Tada je samo opuštено slušao glas brata koji ga je vodio. Puštao je da ga vodi bratska ruka. Kada je prelazio preko neravnina, osetio je bratske ruke koje mu pomažu. Dobio je snagu koja mu je bila potrebna i lagano nastavio dalje. Setio se tada da je davno pročitao da će ga pratiti bratska ruka. Sada je

razumeo značenje pročitano. Verovao je u brata i već je počeo da prepozna po mirisu, po dodiru, po zvuku koji proizvode u kretanjama dva, tri brata koja su bila okolo, pored one braće koja ih vode. Putovanje vode, pa vatre, dodir mača i dodir malja. Glas naratora koji ih vodi kroz magično putovanje na kome su sada. Vodi ih ka zakletvi, ka Oltaru Zakletve gde se nalaze tri Velike Svetlosti. Znao je da postoje rituali, ali nije znao zašto ga vodaju u krug. Od jednog do drugog mesta, namesti se ovako, okreni se onako. Ono što je tada razmišljao, nijednog trenutka se nije plašio, ništa mu nije bilo neprijatno, sve je bilo potpuno onako kako je trebalo da bude. Jedino mu je neprijatno bilo to što mu je noga u cipeli bila znatno viša od one bosa noge i bilo mu je neprijatno da stoji tako. Ali zakletva i sve izgovoreno mu je bilo sasvim normalni i očekivano. Sasvim svesno. I sasvim jasno. Dao je svoju reč, iskreno iz srca, sa željom i slobodnom voljom. Braća su jednim glasom uzviknula da im se da svetlost. A on je dete svetla. Svetlo je ono čemu teži. Osetio se potpuniji u tom trenutku kada su im pokazali svetlo. Ispred njih su bila braća sa mačevima i leš prekriven krvavim platnom. Adaptacija na svetlo je dugo trajala, gledao je oko sebe i nije baš najjasnije razumevao ko su ti ljudi koji drže te mačeve. Narator je pričao o pretnji, kazni i utehi, pomoći. Opet su im pokrili oči, vatra, voda i vazduh, interesantno je da ona gorčina pelinkovca dugo ostala u ustima. Činilo se i sutradan da ga oseća.

Ponovo su ušli u prostoriju, obučeni ovoga puta. Njegov prvi bratski lanac. Oči su se već navikle na svetlo. Neprijatelj koji vrebava iza njega, poznati neprijatelj koji te uvek prati i progoni. Lanac koji se raskida i ostaje u srcu zauvek.

Pokazano im je rukovanje, pokazane su im lozinke. Uradili su svoj prvi rad u kamenu. Da kleči ispred mača, nije mu bilo prvi put. Nekoliko puta je proglašavan za viteza i to mu nije bilo strano. Kada su mu opasavali kecelju, a on kecelju nosi već više od 30 godina, u tom trenutku je pomislio da je kecelja njegova sudbina. Rukavice su njegova sudbina. Kojim god poslom da se bavi, ne može se odmaći od rukavica. Jedino je mašna nešto novo u njegovom životu, ali nije mu strano,

naučio je da se ponaša i da ima stav i u odelu i u trenerci. Tumarajući po mraku sve ove godine, naučio je da ide i go i bos i obučen sa nečim oko vrata ili slobodnog vrata.

Izašli su iz Hrama i postrojili se tako da mogu da im čestitaju. Delovao je sneno, nerazbuđeno, sveže, kao da se posle 48 godina probudio iz sna. Kada su ga pitali kako je, nije znao šta da kaže. Da li je pretenciozan ako kaže da je sve onako kako bi trebalo da bude, da li je pretenciozan ako kaže da mu ništa nije neobično,

da je osećaj kao nekada davno da sam otišao a sada sam opet tu gde treba da budem. Polako, korak po korak, na putu ka svetlosti u Slavu Velikog Neimara Svetova!

N. Č. učenik,

loža Sloboda, Beograd